

rem, tessék elrendelni Györki Imre ügyvéd ur tanukénti kihallgatását.

— Nem tartozik ide — szakítja meg ismét az elnök a védő szavait, de az tovább folytatja előterjesztését:

— Ha ennek a kérelemnek a bíróság nem ad helyet, akkor a főtárgyalás eddigi menete törvényellenes és semmis.

Boronkay kir. ügyész ellenzi a védelem indítványait, a törvényszék Gál Jenő előterjesztéseit bonyolítás kiegészítési indítványának tekinti és felelte a bíróság most nem dönt. A védő semmisségi panaszt jelent be a bírósági végzés ellen. Ezután a bíróság a Forbáth-Weisz Róbert esetet veszi tárgyalás alá. Esküdt a bíróság elé áll és megkezdi a Forbáth esetre vonatkozó vallomását.

Esküdt kijelenti, hogy ezt az üzletet is Tömör Angéla közvetítette. A versenytárgyaláson történt, hogy az ajánlatokat kicserélték. A miniszter elhalálozott ekkor, hogy amíg le nem teszik a pénzt, addig nem adhat semmit.

Esküdt hamis vallomásra akarta birni Zeőke Antalt.

Dr. Zeőke Antal nemzetgyűlési képviselő vallomását azzal a bejelentéssel kezdi, hogy egy fél órával ezelőtt Esküdt az előszobában befolydolni igyekezett őt. Az öreg — mondotta — se nem hall, se nem lát. Ne beszélj össze-vissza, hanem ehhez tartsd magad. Zeőke előadja, hogy midőn figyelmeztette Nagyatádit, hogy Esküdt, mint nem kebelbeli ember, nem lehet mellette. Esküdt öngyilkossággal fenyegetőzött, mert a mellőzést nem akarta túlélni. Esküdt hirtelen meggázdagodása mindenkinek feltűnő volt, majd megemlíti, hogy Gálfi titkár azért távozott, mert Esküdttel nem tudott együtt működni.

Délután fél 4 órakor a bíróság Mamusich Mihály kihallgatásával kezdte a tárgyalást. Ezt

Forbáth Weisz vádlót al hallgatják ki. Nem érzi magát bűnösnek. Az engedélyt nem vette igénybe. Tömör Angéla kijelenti, hogy ezt az ügyet nem ő közvetítette, habár jól ismerte Forbáthékat.

Ezután ismét izgatott összehívás támad Esküdt és Tömör között. Esküdt vádolja az asszonyt, mire az visszavág:

— Nem igaz semmi!

Ezután Esküdt ismét hangoztatja, hogy még sok mindent nem mondott el, ő csak abban bűnös, hogy miniszterekkel panamázott. Majd Esküdt börtön ügyeire térnek át. Sokszor adott kölcsönt idegen neveken Forbáthnak. Forbáth apjának kihallgatása után

A Mamusich-ügyre térnek át. A vád szerint Esküdt négyszázezer koronát fogadott el Mamusich Mihálytól, hogy birtokigénylési ügyét a miniszternél kedvezően intézi el. A birtokügy iratait ismerteti a bíróság, majd nagyatádi Szabó István vallomását, amely szerint Mamusich kérése nem volt teljesíthető és ez így nem is történt meg.

megelőzőleg az ügyész és a védő tesznek fel kérdéseket Zeőkéhez, hogy milyen viszony volt Esküdt és nagyatádi Szabó között, hogy tudta végrehajtani Esküdt a csalásokat. Zeőke lehetségesnek tartja, hogy a maga favoritjait becsempészte az akták közé, vagy hamis ajánlatokat mondott be, vagy pedig azokat zsarolta meg, akikről megtudta, hogy engedélyt kaptak. Őt hamis tanuvallomásra akarta birni, lakásán 65 oldalas jegyzőkönyvet adott át neki, hogy aszerint valljon, amint abban elő van írva.

Ezután több tanut hallgat ki a bíróság, akik a Mamusich-ügyben dr. Benczézé vonatkozóan kedvező vallomást tettek. A tárgyalás délután 4 órakor ért véget.

A gázgyár megváltási ügye.

A gázgyár megváltási ügye tudvalevőleg szönyegre kerül a novemberi közgyűlésen. Ismeretes, hogy a bizottság és annak a gázgyár ügyeivel hosszabb idő óta intenzíven foglalkozó több tagja a megváltás mellett van s elutasít minden más, ettől eltérő megoldási módot, annyival inkább, mert a gázgyárnak a bizottság előtt fektűt ajánlata az összes bizottsági tagok szerint még újabb tárgyalás megkísérlésére sem alkalmas. A jelen cikk ellenkezik a Szeged eddig vallott álláspontjával is, mégis közreadjuk, mert írójának illusztris személyénél fogva fokozottan figyelembe kell venni az „audiatur et altera pars” elvét.

A múlt csütörtökön a polgármester által összehívott ad hoc bizottság meglepetésszerűleg elvetette a polgármesternek a közgyűlés megbízásában a gázgyártól bekért szerződéstervezet megbeszélésének ügyét, avval, hogy kimondotta, miszerint újabb szerződés megkötéséről jelen körülmények között beszélni sem lehet.

Már a múltban tapasztaltam, hogy a polgármester, ha ily kérdésekben állást foglal, állásfoglalását körültekintő, hosszas tanulmány és munka alapján eszközli és két, a közelmúltban történt eset fényesen igazolta, hogy a polgármesternek ilyképpen való állásfoglalása a köz érdekében célravezető és hasznos volt. Az egyik ily kérdés a fogadalmi templom, a másik az egyetem kérdése volt, mely utóbbi kérdésben különösen igen szenvedélyesen támadták meg a polgármester állásfoglalását egyesek úgy a bizottsági tárgyalások folyamán, mint a közgyűlésen és a sajtóban is és ezen támadások ellenére a polgármester jól átgondolt álláspontja mégis győzött és ma, azt hiszem, mindenki megnyugvással állapíthatja meg, hogy szerencsének mondható Szeged város egész kulturális és gazdasági életére, hogy a polgármester álláspontja győzedelmeskedett.

Megkísérlem, hogy behatoljak a polgármester gondolatvilágába, megállapítani ama okokat, amelyek a polgármestert arra késztették, hogy a jelen körülmények között a város érdekében levőnek találja, hogy a gázgyárral a közös részvénytársaságot megalakítsuk.

Tudvalevőleg a gázgyár a fennálló szerződés szerint 1935. évben díjmentesen mehet át a város tulajdonába, tehát a gázgyárnak még tizenegy

esztendeje van hátra. Elképzelhetetlen, hogy a gázgyár, ha tudja, hogy neki telepét tizenegy év múlva a város közönségének üzemképes állapotban, de díjmentesen át kell engednie, még újabb befektetéseket létesítsen telepén, melyeket ily rövid idő alatt már amortizálni sem tudna, tehát előáll az az eset, hogy a gázgyár ezen okoknál fogva megszünteti telepének és hálózatának további fejlesztését és ezzel épp a jelenlegi időben, midőn a szerencsétlen háború után a gazdasági egyensúly csakis ipari és gazdasági rekonstrukció útján állhat helyre, ezen rekonstrukciót akaratlanság is Szegeden hátrányosan befolyásolja.

Másrészt tudni kell azt, hogy a közvilágítás megfelelő kiterjesztése kérdésében a világítási vállalat az új szerződéssel nagyobb befektetést igénylő kötelezettségeket vállalna magára, amely kötelezettségek teljesítéséhez főként londoni igazgatóságától szerezne meg közvetlenül a szükséges tőkét. A tőkét így a vállalat sokkal olcsóbb kamatterhe mellett kapja meg, mint azt megkapná a város, amelynek külföldi kölcsön esetében szükségszerűleg még valamely belföldi bankot is igénybe kell vennie a nyújtandó bankgarancia miatt s mivel a bankok az ily kérdést nem altruista alapon intézik el, a külföldi kölcsön kamatterhe ezen esetben lényegesen magasabb s így természetesen a fogyasztás is drágább lesz.

A gázgyár által a városnak benyújtott előleges megállapodás és végleges szerződéstervezetnek hosszú időt igénylő és beható tanulmányozása alapján ama meggyőződésre jutottam, hogy a vállalat egyezségajánlatával olyan helyzetet teremt, hogy tízmillió aranykoronát érő egész befektetést átadva az új részvénytársaságnak, azt csak hárommillió aranykoronával kívánja értékelni, mint befektetést s abból is 45 százalékot ingyen enged át a városnak, úgy hogy mivel az új szerződés szerint is annak lejártával az egész üzem és befektetés ingyen a városra száll, az egész tízmillió aranykorona befektetésből csak körülbelül 1,600.000 aranykoronát amortizálna az új társaság a vállalkozó javára, míg hétmillió aranykorona befektetési érték már a város javára amortizálnak vétetik, 1,400.000 korona pedig még külön a város javára amortizáltatik. Ezáltal kétszer akkora befektetést vesz a vállalat amortizálnak, mint amennyi a

könyvek szerint amortizálva van.

Ezenkívül öt évi hitelezés mellett átengedi a vállalat többmillió aranykoronára rugó készleteit és a szerződés szerint sem megváltás, sem háramlás tárgyát nem képezhetők ingóságokat a piaci árnál jelentékenyen alacsonyabb áron. Továbbá mérsékelt kamat mellett forgótőkét bocsát az új részvénytársaság rendelkezésére. Amellett, hogy a részvénytársaság tiszta nyereségének 45 százaléka mint részvényjuttalék fogja illetni a várost, a légszesz- és villanyfogyasztás bruttó bevételei után egy százalékkal magasabb részesedés biztosított a városnak, mint amennyi most megilleti. Végül az új részvénytársaság 12 százalékos kamatozást meghaladó nyereségéből a város az osztalék megállapítása előtt külön tíz százalékot kap.

Ezek olyan előnyök, amelyeket a város a fogyasztók még oly megterhelése mellett sem szerezhet meg megváltás, vagy az üzem ingyenes háramlása esetén.

Ugyanis egyrészt Szeged városnak elsősorban az az érdeke, hogy a város közvilágítása, légszeszszel és villannyal leendő ellátása a kor követelményeinek és a közszükségletnek megfelelőleg kiterjesztessék és intenzívebbé tétessék. Ez a telepnek mai állapotukban és a hálózatoknak mai terjedelmükben való átvétele esetén a megváltási ár magasságára és a fenti célra való tekintettel — a fejlesztés és kiterjesztés horribilis költségei mellett a város mai anyagi helyzete, illetve más, szintén elsőrendű szükségletei és a háború okozta új terhei mellett — majdnem leküzdhetetlen nehézségekbe ütközik, amely nehézségek a háramlási jog bevéásával szemben is fennállanak.

De ha a város ilyen tökéletes kontinentális társasággal lép közösségbe, mint a részvénytársaság alapítójának 45 százalékos tulajdonosa részesedik a vállalatnak tervbe vett s Szegeden túl terjedő vállalkozásainak jövedelmeiben is, amit esetleg a város a fogyasztás és közvilágítás olcsóbbá tételére fordíthat.

Miután a városi tanács és közgyűlés hat hónappal ezelőtt a jogügyi bizottság meghallgatása után maga jött arra a meggyőződésre és hozott határozatot az iránt, hogy a mai gazdasági viszonyok mellett nem találja célszerűnek a megváltási pör folytatását, mert a vállalat teljesen felkészülve várta a pör folytatását és csak a polgármester kérésére egyezett bele annak szüneteltetésébe, ennél fogva teljes határozottsággal állíthatom, hogy igenis meg kell találni azt az alapot, amelyen a gázgyárral közösen egy új szerződést köthetünk, amelyben a város összes erőlteti és anyagi érdekei szigorúan meg vannak védve.

Akik a gázgyár megváltását és városi kezelésbe leendő vételét ajánlják, azt hiszik, hogy ez anyagi előnnyel jár; de jóhiszeműségük nagy csalódással járna a városra.

Hiszen Németországban kezdődött az a mozgalom, amely a közszükségleti üzemek „községistése” jelszavával indult s a tapasztalat megtanította 10—15 év alatt a németeket is arra, hogy most sietnek ezen közüzemeket átengedni a magángazdálkodásnak.

Bécsben éppen most van folyamatban a magántőkegazdálkodásra való áttérés. Ripka budapesti kormánybiztos ezt is behatóan tanulmányozta; de a polgármester maga is hivatkozott arra, hogy látta más magyar városok ajánlatát, köztük Győr és Debrecen városét, melyek a városi világítási üzemeket bérbe, vagy átvételre ajánlották éppen a szegedi telepek tulajdonosának.

Ugyan divatba jött szidni a gázgyarat, de ha igazságosak akarunk lenni és elgondoljuk a háború és a felfordulás időszakát, mikor a legtöbb vidéki város hónapokig teljesen világítás nélkül volt és Szegeden csak rövidesen üzemkorlátozás volt, meg kell ragadnunk az alkalmat, hogy ezen vállalattal szerződünk, mint sem elavult jelszavak után induljunk.

Ottovay Károly.

Legazebb női, férfi fehérneműeket gyári árban kasszít Soós Lajos, Orozslán-utca 2. 182

Friedman

a legkiválóbb CHOPIN előadó
december 5-ki hangversenye
a Tisza-szállóban, Harmonia

November 28.

a Belvárosi Mozi
megnyitása.

Egy ötszobás LAKÁS

a Belvárosban kevés ráfizetéssel belvárosi háromszobás elcserélhetőért. Értesítést ad az 866
INGATLANFORGALOM, Béke-utca 18. Telefon 345.

EKSZEREK

alkalmi és nászajándékok, eredeti svájci órák nagy választékban, ismert szolid szabott áron

KUN JENŐ

EKSZERÉSZ ÉS ÓRÁSNÁL

S Z E G E D
Széchenyi-tér 2.
sz. Telefon 133.

Kérem a kirakataimban
lévő árait megtekintését 568